

Statsrådets skrivelse till Riksdagen om förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation samt förslag till Europaparlamentets och rådets förordning, rådets beslut och rådets förordning, som kompletterar ramprogrammet (*Horisont 2020*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till Riksdagen kommissionens förslag av den 30 november 2011 om förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014—2020), Europaparlamentets och rådets förordning om regler för deltagande och spridning i Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014—2020), rådets beslut om ett särskilt program för ge-

nomförandet av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014—2020 och rådets förordning om Europeiska atomenergigemenskapens forsknings- och utbildningsprogram (2014—2018) som kompletterar Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014—2020) samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 16 februari 2012

Näringsminister *Jyri Häkämies*

Överinspektör *Päivi Marttila*

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET**PROMEMORIA**

EU/2011/1984
EU/2011/1985
EU/2011/1981
EU/2011/1986

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM INRÄTTANDE AV HORISONT 2020 – RAMPROGRAMMET FÖR FORSKNING OCH INNOVATION (2014—2020) (EU/2011/1984)

FÖRSLAG TILL RÅDETS BESLUT OM INRÄTTANDE AV DET SÄRSKILDA PROGRAMMET FÖR GENOMFÖRANDE AV HORISONT 2020 – RAMPROGRAMMET FÖR FORSKNING OCH INNOVATION (2014—2020) (EU/2011/1985)

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM REGLERNA FÖR DELTAGANDE OCH SPRIDNING I HORISONT 2020 – RAMPROGRAMMET FÖR FORSKNING OCH INNOVATION (2014—2020) (EU/2011/1981)

FÖRSLAG TILL RÅDETS FÖRORDNING OM EUROPEISKA ATOMENERGIGEMENSKAPENS (EURATOM) FORSKNINGS- OCH UTBILDNINGSPROGRAM (2014—2018) SOM KOMPLETTERAR HORISONT 2020 – RAMPROGRAMMET FÖR FORSKNING OCH INNOVATION (2014—2020) (EU/2011/1986)

1 Förslagets bakgrund och syfte

Den 30 november 2011 lade kommissionen fram sitt förslag till Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation för åren 2014—2020. I uppsättningen av förslag ingår ett förslag om ett ramprogram, ett förslag om genomförandet av detta program (särskilt program), ett förslag om regler för deltagande och spridning samt ett förslag om Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) forsknings- och utbildningsprogram för åren 2014—2018 som kompletterar ramprogrammet.

Förordningsförslagen kompletterar meddelandet om en budget för Europa 2020 (KOM(2011) 500) som kommissionen antog den 29 juni 2011 och därtill relaterade förslag till rättsakter, såsom ett förslag till rådets förordning om den fleråriga budgetramen för 2014—2020 (KOM(2011)398). Statsrådet lämnade en skrivelse om dessa förslag till riksdagen den 6 oktober 2011 (U 40/2011 rd).

Uppsättningen av förslag om Horisont 2020 har utarbetats för att stödja Europa

2020-strategin, där man fastställer att forskning och innovation är avgörande för att uppnå målen för en smart och hållbar tillväxt. Ett av huvudmålen är att höja finansieringen för FoU-åtgärder i Europa till tre procent av BNP (för närvarande 2,01 procent i EU-27) fram till år 2020. Inom flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen (KOM(2010) 546) i Europa 2020-strategin har presenterats en omfattande uppsättning av åtgärder för att stimulera forsknings- och innovationsverksamhet i Europa.

Kommissionen understryker i förslaget Horisont 2020 att det utöver stabilisering av det ekonomiska och finansiella systemet och strukturella reformer också behövs investeringar i forskning och innovation för att säkerställa Europas globala konkurrenskraft. Forskning och innovation har en viktig uppgift när det gäller att stödja EU:s ställning på den nuvarande, snabbt föränderliga globala marknaden och att svara på framtida utmaningar. Genom investering i forskning och innovation skapas förutsättningar för nya arbetstillfällen samtidigt som en långsiktigt hållbar tillväxt, konkurrenskraft och välfärd

säkras. Genom investeringar på detta område skapas också nya affärsmöjligheter, eftersom de ger upphov till innovativa produkter och tjänster. Fastän unionen på många teknologiområden har en ledande ställning globalt sett, måste den konkurrera allt hårdare med såväl traditionella konkurrenter som länder med en stark ekonomisk tillväxt. Därför måste unionen höja sin innovationsnivå.

2 Huvudsakligt innehåll

2.1 De allmänna målen för ramprogrammet Horisont 2020

Uppsättningen av förslag inom Horisont 2020 innehåller

- ett förslag för Horisont 2020 (KOM(2011) 809), som omfattar de allmänna målsättningarna, syftet med programmet och det mervärde för unionen som programmet ska ge, finansieringsramen samt bestämmelser om kontroll, övervakning och utvärdering,

- ett förslag för ett enda särskilt program (KOM(2011) 811) för att genomföra ramprogrammet Horisont 2020, med genomförandeföreskrifter och en redogörelse i stora drag för verksamhetens innehåll,

- ett förslag till en enda uppsättning regler för deltagande och spridning (KOM(2011) 810), med villkor för finansiering och ersättning av utgifter, deltagandevillkor, urvals- och tilldelningskriterier samt bestämmelser om äganderätt, utnyttjande och spridning av resultat, samt

- ett förslag (KOM(2011) 812) för den del av Horisont 2020 som omfattas av Euratomfördraget.

Ramprogrammet Horisont 2020 har sammanförts med EU:s sjunde ramprogram för forskning (2007—2013), de delar som berör innovation inom ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (CIP, 2007—2013) samt med de åtgärder som vidtas av Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT).

Ramprogrammets mål är att stödja konkurrenskraften, tillväxten och uppkomsten av arbetstillfällen. Målet för Europa 2020-strategin, dvs. att uppnå en smart och hållbar tillväxt för alla förutsätter kraftfulla investeringar i forskning, innovation, utbildning och lärande i olika former. Ramprogrammet kommer också att vara det huvudsakliga instrumentet på EU-nivå för finansiering av åtgärderna inom flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen. Genom ramprogrammet stöds också en komplettering av det europeiska forskningsområdet (ERA).

Programmet pågår i sju år. De stora ekonomiska eller politiska förändringar som sker under denna tid måste kunna bemötas och för att säkerställa relevansen bör prioriteringarna och resursfördelningen i programmet därför enligt kommissionen kunna ses över på ett flexibelt sätt. Av denna orsak ingår flexibilitetsklausuler i förslaget. Ramprogrammet för kärnenergiområdet som baserar sig på Euratomfördraget pågår i fem år (2014—2018).

Programmet pågår i sju år. De stora ekonomiska eller politiska förändringar som sker under denna tid måste kunna bemötas och för att säkerställa relevansen bör prioriteringarna och resursfördelningen i programmet därför enligt kommissionen kunna ses över på ett flexibelt sätt. Av denna orsak ingår flexibilitetsklausuler i förslaget. Ramprogrammet för kärnenergiområdet som baserar sig på Euratomfördraget pågår i fem år (2014—2018).

2.2 Prioriteringar i ramprogrammet Horisont 2020

Ramprogrammet Horisont 2020 fokuserar på tre olika men ömsesidigt förstärkande prioriteringar (pelare), genom vilka eftersträvas ett klart mervärde för EU. Dessa prioriteringar motsvarar prioriteringarna i Europa 2020-strategin och flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen.

(1) Vetenskaplig spetskompetens. Syftet med denna del är att stärka och utvidga unionens vetenskapliga spetskompetens och att konsolidera det europeiska forskningsområdet i syfte att göra unionens forsknings- och innovationssystem mer konkurrenskraftigt på global nivå. Denna del består av följande fyra särskilda mål:

- a) *Europeiska forskningsrådet (EFR)* ska tillhandahålla attraktiv och flexibel finansiering för att talangfulla och kreativa enskilda forskare och deras forskarlag ska kunna fortsätta på de mest lovande vägarna vid vetenskapens yttersta gränser, på grundval av unionsomfattande konkurrens.

- b) *Framtida och ny teknik (Future and Emerging Technologies, FET)* ska stödja forskningssamarbete i syfte att öka Europas kapacitet för avancerad och nyskapande innovation. Den ska främja vetenskapligt samarbete mellan olika ämnesområden kring radikalt nya idéer med hög risk och påskynda utvecklingen av de mest lovande framväxan-

de områdena inom vetenskap och teknik samt unionsomfattande strukturer av motsvarande forskarsamfund.

c) *Marie Curie* -åtgärder ska tillhandahålla innovativ forskarutbildning av hög kvalitet och attraktiva möjligheter för karriär och kunskapsutbyte genom gränsöverskridande och sektorsövergripande rörlighet för forskare för att på bästa sätt förbereda dem på dagens och framtidens samhällsutmaningar.

(d) *Forskningsinfrastruktur* ska utveckla europeisk forskningsinfrastruktur, främja dess innovationspotential och humankapital och främja globalt samarbete.

(2) Industriellt ledarskap Denna prioritering syftar till att göra Europa mer attraktivt för forsknings- och innovationsinvestering (inbegripet miljöinnovation) genom att främja verksamheter där företagen själva bestämmer dagordningen. Syftet är att investera i viktig industriell teknik, maximera de europeiska företagens tillväxtpotential genom att förse dem med adekvat finansiering och hjälpa innovativa små och medelstora företag att växa till världsledande företag.

Denna prioritering ska

— skapa *ledarskap inom möjliggörande teknik (key enabling technologies)* och *industriteknik* och tillhandahålla särskilt stöd till IKT, nanoteknik, avancerade material, bioteknik, avancerad tillverkning, bearbetning samt rymdteknik samtidigt som stöd även tillhandahålls för övergripande åtgärder för att skörda de samlade vinsterna av att kombinera flera viktiga möjliggörande tekniker

- förbättra tillgången till *riskfinansiering*
- tillhandahålla EU-omfattande stöd till *innovation i små och medelstora företag*.

(3) Samhällsutmaningar. Denna prioritering återspeglar prioriteringarna i Europa 2020-strategin och ska behandla de viktigaste behov och frågor som delas av den europeiska allmänheten och resten av världen. Ett problemorienterat tillvägagångssätt ska sammanföra resurser och kunskap från olika ämnen, teknikområden och vetenskapsinriktningar, inklusive samhällsvetenskap och humaniora. Hela verksamhetskedjan från forskning till marknad kommer att täckas, med en ny inriktning på innovationsrelaterad verksamhet, såsom pilotförsök, demonstration, provningsanläggningar och stöd för offentlig

upphandling och införandet av innovationer på marknaden. Hit hör också kopplingar till verksamheten inom europeiska innovationspartnerskap.

Finansieringen ska inriktas på följande utmaningar:

— hälsa, demografiska förändringar och välbefinnande

— livsmedelsförsörjning, hållbart jordbruk, havs- och sjöfartsforskning och bioekonomi

— säker, ren och effektiv energi

— smarta, gröna och integrerade transporter

— klimatåtgärder, resurseffektivitet och råvaror

— inkluderande, innovativa och trygga samhällen.

2.3 Viktiga horisontella element i ramprogrammet Horisont 2020

Innovationsåtgärder i ramprogrammet Horisont 2020

Enligt flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen tas i programmet ett brett grepp på innovation. Utöver att få ut nya produkter på marknaden omfattar programmet även processer, system, design, kreativitet, tjänster och social innovation. Finansieringen för sådan verksamhet kommer att samordnas med stöd för forskning och teknisk utveckling.

I programmet stöds marknadsinförande av innovationer, inklusive innovationer inom den offentliga sektorn genom bl.a. följande åtgärder: tester (proof-of-concept), pilot- och demonstrationsprojekt, utnyttjande av forskningsinfrastrukturens möjligheter, införande av tekniska standarder, offentlig upphandling samt förstärkt lån- och kapitalfinansiering.

Genom att stärka de åtgärder i programmet som bygger på bottom-up-principen skapas förutsättningar för antingen helt nya genombrott eller ny tillämpning av teknik. Detta eftersträvas bl.a. med hjälp av åtgärder av Europeiska forskningsrådet (EFR), framtida och ny teknik (FET), åtgärder för forskarnas rörlighet och utbildning (Marie Curie) och särskilda åtgärder för små och medelstora företag.

Stöd till små och medelstora företag

Små och medelstora företag har en betydande innovationspotential och förfogar över den flexibilitet som krävs för att få ut nya tekniska genombrott och innovativa tjänster på marknaden. Därför stöds små och medelstora företags, bland annat mikroföretagens, möjligheter att delta i ramprogrammet Horisont 2020. Kommissionen föreslår att ungefär 15 procent av den totala sammanlagda budgeten för åtminstone de pelare i programmet som gäller industriellt ledarskap och samhällsutmaningar ska riktas till små och medelstora företag. Små och medelstora företags deltagande stöds också av åtgärderna för att förenkla genomförandet och förvaltningen samt ökade innovationsåtgärder. De horisontella åtgärderna kompletteras ytterligare av särskilda åtgärder som är avsedda för små och medelstora företag.

Internationellt samarbete

Ramprogrammet Horisont 2020 stöder samarbetet med länder utanför EU genom fokusering på tre grupper av länder: 1) industriländer och tillväxtekonomier, 2) kandidat- och grannländer samt 3) utvecklingsländer. Internationellt samarbete bedrivs speciellt inom områdena globala samhällsutmaningar, grundforskning och rörlighet för forskare och innovationspersonal. En ökad konkurrenskraft för den europeiska industrin stöds genom att införande och utbyte av ny teknik främjas. Detta eftersträvas bl.a. genom att stödja utvecklingen av världsomfattande normer och riktlinjer och genom att främja acceptans och spridning av europeiska lösningar utanför Europa.

Det internationella samarbetet baserar sig på principen om allmän öppenhet. Utöver ovannämnda åtgärder kommer också riktade åtgärder att genomföras i syfte att främja samordning och synergier med medlemsstaternas verksamheter på grundval av gemensamt intresse och ömsesidig nytta.

Att fullborda det europeiska forskningsområdet (ERA)

Syftet med det europeiska forskningsområdet är att skapa en enhetlig och öppen inre marknad för forskning och innovation. Genom ramprogrammet Horisont 2020 stöds forskarnas rörlighet och karriärutveckling, nätverk och öppnande av forskningsinfrastrukturer. Hindren för kvinnornas forskningskarriärer minskas.

Annan verksamhet som främjar fullbordandet av ERA är bl.a. informationsutbyte om nationella forsknings- och innovationsprogram, åtgärder för samordning av de nationella programmen, gemensam programplanering (joint programming) samt offentlig-privata partnerskap.

2.4 Andra åtgärder som ska finansieras genom bidrag från ramprogrammet Horisont 2020

I ramprogrammet Horisont 2020 ingår verksamheten vid Europeiska institutet för innovation och teknik (European Institute of Innovation and Technology, EIT), som har en viktig roll i att sammanföra forskning, innovationsverksamhet och utbildning. EIT:s verksamhet baserar sig i huvudsak på kunskaps- och innovationsgruppernas (Knowledge and Innovation Communities, KIC) verksamhet, i vilken deltar högskolor, forskningsinstitut och företag. EIT:s kommande verksamhet har närmare beskrivits i kommissionens förslag till EIT:s strategiska innovationsprogram (KOM(2011) 822). Dessutom har kommissionen lagt fram ett förslag till ändring av förordningen om inrättande av EIT (KOM(2011) 817). Statsrådet informerar riksdagen om dessa genom en särskild E-skrivelse.

Det gemensamma forskningscentrumets (Joint Research Centre, JRC) åtgärder ingår i ramprogrammet Horisont 2020. Det gemensamma forskningscentrumet, som är Europeiska kommissionens eget forskningsinstitut, ger vetenskapligt och tekniskt stöd för EU:s beslutsfattande inom alla områden från miljö, jordbruk och fiskeripolitik till nanoteknik och kärnsäkerhet.

2.5 Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) forsknings- och utbildningsprogram (2014—2018)

Enligt fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen ska kommissionen ha till uppgift att främja och underlätta kärnforskningen i medlemsstaterna samt att komplettera denna genom att genomföra gemenskapens forsknings- och utbildningsprogram.

Förslaget till Euratoms forsknings- och utbildningsprogram (2014—2018) gäller forskningsverksamhet i anslutning till kärnenergi (fusion och fission) och strålskydd. Förslaget är en integrerad del av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation. Programmet stöder forskning och innovation på kärnenergiområdet genom att utveckla den mest avancerade tekniken i syfte att förbättra kärnsäkerheten, strålskyddet och förhindra spridningen av kärnvapen.

Euratomprogrammets allmänna mål är att öka kärnsäkerheten, förbättra strålskyddet och bidra till den långsiktiga utfasningen av fossila bränslen från energisystemet på ett tryggt, effektivt och säkert sätt.

De indirekta åtgärderna i Euratomprogrammet ska ha följande särskilda mål:

- a) att främja säker drift av kärnenergisystem,
- b) att bidra till att ta fram lösningar för hantering av avfall för slutförvaring,
- c) att främja utveckling och bevarande av kärnteknisk kompetens på unionsnivå,
- d) att förbättra strålskyddet,
- e) att främja utvecklingen mot demonstration av genomförbarhet när det gäller fusion som energikälla genom användning av befintliga och framtida fusionsanläggningar,
- f) att lägga grunden för framtida fusionskraftverk genom utveckling av material, teknik och konstruktionsprinciper,
- g) att främja innovation och industrins konkurrenskraft,
- h) att säkerställa tillgänglighet och användning av forskningsinfrastruktur av alleuropeisk betydelse.

2.6 Viktiga nyheter i ramprogrammet Horisont 2020

Viktiga nyheter i ramprogrammet Horisont 2020 är följande:

— Förenklingar till följd av bl.a. en enklare programarkitektur, en enda uppsättning regler för deltagande och mindre byråkrati. Det övergripande målet är att minska den genomsnittliga tiden tills stödet beviljas med 100 dagar (från nuvarande cirka 300 dagar).

— Ett förfarande som är öppet för nya deltagare. Därigenom säkerställs att framstående forskare och innovatörer från EU och övriga världen kan delta i programmet.

— Integration av forskning och innovation genom sammanhängande och enhetlig finansiering från idé till saluföring.

— Mer stöd till innovation och verksamheter nära marknaden, för att ge ekonomiska incitament.

— En stark inriktning på att skapa affärs-möjligheter som svar på de viktigaste behov och frågeställningar som delas av människor i och utanför Europa, dvs. samhällseliga utmaningar.

— Fler möjligheter för nya aktörer och nya, lovande forskare att presentera sina idéer och få finansiering.

2.7 Budgetförslag för ramprogrammet Horisont 2020

I enlighet med artikel 182.1 i EUF-fördraget fastställs i ramprogrammet det högsta totalbeloppet och de närmare villkoren för unionens finansiella deltagande i ramprogrammet samt de planerade verksamheternas andelar.

Finansieringsramen för genomförandet av ramprogrammet Horisont 2020 ska vara 87 740 miljoner euro (i löpande priser) (80 miljarder euro i 2011 års priser), varav högst 86 198 miljoner euro ska anslås till åtgärder i enlighet med avdelning XIX i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF).

Förslag till fördelning av anslagen

Kommissionen föreslår att anslagen för ramprogrammet Horisont 2020 fördelas på

följande sätt (miljoner euro, både enligt priserna 2011 och enligt löpande priser):

EU-FÖRORDNINGEN (2014—2020)	Miljoner euro (i 2011 års priser)	Miljoner euro (i löpande priser)	%
I Vetenskaplig spetskompetens, varav	24 598	27 818	31,7
1. Europeiska forskningsrådet	13 268	15 008	17,1
2. Framtida och ny teknik	3 100	3 505	4,0
3. Marie Curie-åtgärder	5 752	6 503	7,4
4. Europeiska forskningsinfrastrukturer (inbegripet e-infrastrukturer)	2 478	2 802	3,2
II Industriellt ledarskap, varav	17 938	20 280	23,1
1. Ledarskap inom möjliggörande teknik och industriteknik *	13 781, varav 436 till EIT	15 580, varav 500 till EIT	17,8
2. Tillgång till riskfinansiering **	3 538	4 000	4,6
3. Innovation i små och medelstora företag	619	700	0,8
III Samhällsutmaningar, varav	31 748	35 888	40,9
1. Hälsa, demografiska förändringar och välbefinnande	8 033, varav 254 till EIT	9 077, varav 292 till EIT	10,4
2. Livsmedelsförsörjning, hållbart jordbruk, havs- och sjöfartsforskning och bioekonomi	4 152, varav 131 till EIT	4 694, varav 150 till EIT	5,4
3. Säker, ren och effektiv energi	5 782, varav 183 till EIT	6 537, varav 210 till EIT	7,5
4. Smarta, gröna och integrerade transporter	6 802, varav 215 till EIT	7 690, varav 247 till EIT	8,8
5. Klimatåtgärder, resurseffektivitet och råvaror	3 160, varav 100 till EIT	3 573, varav 115 till EIT	4,1
6. Inkluderande, innovativa och trygga samhällen	3 819, varav 121 till EIT	4 317, varav 138 till EIT	4,9
Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT)	1 360 + 1 440 ***	1 542 + 1 652 ***	1,8
Gemensamma forskningscentrumets (JRC) icke-nukleära åtgärder	1 962	2 212	2,5
EU-FÖRORDNINGEN TOTALT	77 606	87 740	100,0
EURATOMFÖRORDNINGEN (2014—2018)			
I Indirekta åtgärder, som inbegriper – fusionsforskning och utveckling – kärnfission, säkerhet och strålskydd	1 009	1 065	60,6
II Gemensamma forskningscentrumets (JRC) direkta åtgärder	656	724	39,4
EURATOMFÖRORDNINGEN TOTALT	1 665	1 789	100,0
HORISONT 2020 TOTALT	79 271 ****	89 529 ****	
ITER (Utanför budgetramen)	2 707		

* Inbegripet 7 939 (8 975) miljoner euro för informations- och kommunikationsteknik, varav 1 588 (1 795) miljoner euro för fotonik och mikro- och makroelektronik, 3 797 (4 293) miljoner euro för nanoteknik, avancerade material och avancerad tillverkning och bearbetning, 509 (575) miljoner euro för bioteknik och 1 536 (1 737) miljoner euro för rymdsektorn. Följ-

aktligen kommer 5 894 (6 663) miljoner euro att vara tillgängligt för stöd till viktig möjliggörande teknik.

** Cirka 1 000 (1 131) miljoner euro av detta belopp får gå till genomförandet av projekt inom ramen för den strategiska planen för energiteknik (SET-planen). Ungefär en tredjedel av detta får gå till små och medelstora företag.

*** Det totala beloppet kommer att ställas till förfogande genom tilldelningar i enlighet med artikel 6.3. Den andra tilldelningen på 1 440 (1 652) miljoner euro ska, preliminärt och med förbehåll för den översyn som anges i artikel 26.1, göras tillgänglig proportionerligt från budgetarna för Samhällsutmaningar och Ledarskap inom möjliggörande teknik och industrideknik.

**** I förslaget till flerårig budgetram reserveras för ramprogrammet för Euratom 729 miljoner euro för åren 2019—2020, som kommissionen senare kommer att lägga fram ett förslag om.

2.8 Finansieringsformer för ramprogrammet Horisont 2020 och sätten att genomföra projekten

I förslagen till ramprogram ingår ett brett urval olika stödformer, som omfattar forsknings- och innovationsverksamhetens olika faser från grundforskning till marknad samt ett starkare stöd för innovationer, inbegripet icke-tekniska innovationer.

De projekt som finansieras med bidrag från ramprogrammet Horisont 2020 väljs huvudsakligen genom konkurrens utifrån inbjudan att lämna förslag. De projekt som ska finansieras väljs ut genom oberoende bedömning på grundval av projektets kvalitet. Projektformer i ramprogrammet är bl.a. gränsöverskridande samarbetsprojekt, samordnings- och stödåtgärder, enskilda projekt (inom grundforskning) stöd för forskarnas utbildning och karriärutveckling samt särskilda grupper, speciellt forskning som gagnar små och medelstora företag. Dessutom kan unionen också delta i program som har inletts av flera medlemsstater (artikel 185 i EUF) eller unionen kan bilda gemensamma företag eller andra organisationer (artikel 187 i EUF).

Enligt kommissionen bör större effekt också uppnås genom att kombinera Horisont 2020 med medel från den privata sektorn inom offentlig-privata partnerskap på nyckelområden där forskning och innovation kan bidra till Europas konkurrensmål i ett större perspektiv och till att ta itu med samhällsutmaningar. Offentlig-privata partnerskap som i det sjunde ramprogrammet har införts i form av gemensamma teknikinitiativ får fort-

sätta att användas med mer ändamålsenliga strukturer.

Utöver direkt finansieringsstöd till deltagarna främjar unionen deltagarnas möjligheter att få lån av Europeiska investeringsbanken.

2.9 Ramprogrammets förhållande till EU:s andra finansieringsprogram

Att öka forsknings- och innovationskapaciteten och sprida spetskompetens över hela Europa är viktigt. Ramprogrammet Horisont 2020 fokuserar på verksamhet som baserar sig på hög kvalitet. Kommissionen föreslår att uppbyggnaden av kapacitet för att höja kompetensnivån överallt i Europa i fortsättningen stöds med instrumenten för sammanhållningspolitiken och att det med medel från strukturfonderna beviljas extra finansiering för projekt med deltagare från svagare utvecklade regioner.

I programmet försöker man också skapa kontakter med EU:s utbildningsprogram (Erasmus for all). Enligt kommissionen kompletterar ramprogrammet Horisont 2020 och programmet för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag (2014—2020) (Programme for the Competitiveness of Enterprises and small and medium-sized enterprises, COSME) (KOM(2011) 834) varandra. Syftet med COSME-programmet är att förbättra företagets, framförallt små och medelstora företags, konkurrenskraft, främja entreprenörskap, förbättra tillgången till finansiering genom kapitalin-

vesterings- och garantiinstrument och förbättra företagens tillträde till marknaden.

3 Förslagets rättsliga grund och subsidiaritetsprincipen

Horisont 2020 – Europeiska unionens ramprogram för forskning och innovation baserar sig på avdelningarna ”Industri” och ”Forskning och teknisk utveckling samt rymden” (artiklarna 173 och 182) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF).

Reglerna för deltagande och spridning baserar sig på samma avdelningar i EUF-fördraget (artiklarna 173, 183 och 188).

I bägge fallen hänför sig den rättsliga grunden i fråga om industrin huvudsakligen till Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT), som får finansiellt stöd från ramprogrammet Horisont 2020. EIT är inte delaktigt på nivån särskilda program.

Euratoms forsknings- och utbildningsprogram, som främjar genomförandet av ramprogrammet Horisont 2020, baserar sig på artikel 7 i Euratomfördraget.

Vid antagandet av ramprogrammet Horisont 2020 iakttas ordinarie lagstiftningsförfarande. Om ramprogrammet Euratom beslutar Europeiska unionens råd efter att ha hört Europaparlamentet.

Förslagen står inte i konflikt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Förslagets viktigaste konsekvenser

4.1 Konsekvenser för lagstiftningen

Förslagen som gäller EU:s ramprogram för forskning och innovation (Horisont 2020) har inga konsekvenser för den nationella lagstiftningen.

4.2 Ekonomiska konsekvenser

Den totala budgeten på 80 miljarder euro (i 2011 års priser) (87,7 miljarder euro i löpande priser) som kommissionen föreslår innebär en ökning i den EU-finansierade forskningen och innovationsverksamheten jämfört med det sjunde ramprogrammet (2007–2013), vars totala budget är 53,3 miljarder

euro. Det är att märka att ramprogrammet 2020 täcker också ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (CIP) (2007–2013) (budget 3,6 miljarder euro) innovationsåtgärder samt åtgärder av Europeiska institutet för innovation och teknik (European Institute of Innovation and Technology, EIT) (budget 308,7 miljoner euro för åren 2007–2013), som tidigare var separata.

Enligt kommissionen har en ökning av budgetmedlen för forskning och innovation (FoI) positiva konsekvenser för Europas framtid och en vändning av lågkonjunkturen. FoI-investeringar ger mervärde genom gränsoverskridande samarbete, konkurrens samt förenade resurser i verksamhet som inte kan genomföras på nationell nivå. Med hjälp av EU:s finansiering kan resurser riktas till stora utmaningar och tillväxtmöjligheter på EU-nivå. Effekterna av programmet kan också förbättras genom sammanförande av forskning och innovation i samma program, vilket bidrar till att resultaten snabbare fås ut på marknaden. Genom EU:s finansiering ökas hävstångseffekten på andra offentliga och privata investeringar genom genomförande av projekt som baserar sig på partnerskap. Programmets effekter ökar genom att man stöder bl.a. små och medelstora företags, unga forskares och mindre utvecklade regioners högkvalitativa forskningsinstituts möjligheter att delta.

Enligt kommissionens bedömning väntas ramprogrammet Horisont 2020 fram till år 2030 öka BNP med 0,92 procent, öka exporten med 1,37 procent och minska importen med 0,15 procent samt öka sysselsättningen med 0,40 procent.

I kommissionens förslag till ny budgetram för åren 2014–2020 ingår ramprogrammet Horisont 2020 under rubrik 1 (Smart tillväxt för alla). Statsrådets skrivelse till riksdagen U 40/2011 rd.

Finlands kalkylerade betalningsandel i finansieringen av ramprogrammet bestäms enligt bruttonationalproduktsandelen, dvs. enligt kommissionens nuvarande prognostal 1,55 procent för åren 2014–2020.

4.3 Forsknings- och innovationspolitiska konsekvenser

De utredningar om de nationella konsekvenserna av EU-forskningssamarbetet som har gjorts i Finland visar att ramprogrammen för forskning i huvudsak har haft positiva forsknings- och innovationspolitiska konsekvenser. Forskningssamarbetet med de övriga EU-länderna har ökat avsevärt från och med 1990-talet. Projekten inom ramprogrammet erbjuder möjligheter för både stora och små företag, högskolor och forskningsinstitut. Projekten inom ramprogrammet stöder det ömsesidiga samarbetet mellan företag, samarbetet mellan företag och forskningsorganisationer samt forskarnas, speciellt unga forskares, rörlighet och utbildning. Enligt utredningar är motiven för företagens deltagande bl.a. tillgång till information, nätverkande och ökad synlighet samt en större marknadsposition. För högskolor och forskningsinstitut är de viktigaste målen ny vetenskaplig kunskap, kontakter och forskningsfinansiering. EU:s forskningsfinansiering har gett den finländska sektorsforskningen avsevärda nya möjligheter till internationellt samarbete. Sammanförande av medlemsländernas FoU-resurser stärker innovationseffekten och förbättrar forskningens produktivitet och konkurrenskraft.

4.4 Finländarnas deltagande i forskningssamarbetet

De finländska företagen, forskningsinstitutet och högskolorna samt enskilda forskare har aktivt deltagit i EU:s ramprogram för forskning. Finländarna har under årens lopp deltagit i tusentals projekt inom ramprogrammen. Av den andel av ramprogrammets budget som är fri för konkurrens har Finland återbäring av finansieringen från och med det fjärde ramprogrammet (1994—1998) klart överstigit vår kalkylerade betalningsandel. Som resultat av de ansökningsomgångar som hittills har genomförts (läget i oktober 2011) inom det nuvarande sjunde ramprogrammet (2007—2013) är finländare med i närmare tusen godkända projekt, där finansieringen till de finländska deltagarna uppgår till närmare 500 miljoner euro. Finlands andel av

betalningarna till EU-budgeten är 1,6 procent under den nuvarande budgetramperioden (2007—2013).

5 Ålands behörighet

Åland har ingen behörighet i ärendet. Landskapet har getts möjlighet att framföra sin ståndpunkt i samband med beredningarna i sektionen för forskning och innovationer (EU20). Landskapet har inte uttalat sin ståndpunkt i ärendet.

6 Nationell behandling

Finlands ståndpunkt till ramprogrammet Horisont 2020 bereddes i EU-ministerutskottet 2.12.2011 och 19.1.2011 i samband med förberedelserna inför konkurrenskraftsrådets möten samt 10.2.2012 (U-skrivelse).

Kommissionens förslag behandlades 23.11.2011 (utifrån ett inofficiellt utkast) och 25.—30.1.2012 (skriftligt förfarande) i sektionen för forskning och innovationer (EU20) samt 26.—30.1.2012 (skriftligt förfarande) i sektionen för budgetfrågor (EU 34). Sektionerna är underställda kommittén för EU-ärenden.

Av EU 20-sektionen och andra viktiga intressenter begärdes skriftliga utlåtanden (svarstiden gick ut 13.1.2012) och dessutom ordnades ett diskussionsmöte för intressenterna 11.1.2012.

Finlands preliminära synpunkter på EU:s åttonde ramprogram för forskning, teknisk utveckling och innovation (= Horisont 2020) bereddes i EU 20-sektionen och synpunkterna lämnades i förhandspåverkande syfte till kommissionen i februari 2011.

Man tog också ställning till budgeten för ramprogrammet Horisont 2020 i samband med statsrådets ställningstagande till EU:s fleråriga budgetram (2014—2020) (U 40/2011 rd).

Riksdagen informerades om förslaget till ramprogram Horisont 2020 i samband med förberedelserna inför EU:s konkurrenskraftsråd 2.12.2011 (TEM2011-00629) och 20.1.2012 (TEM2012-00020).

7 Faserna i behandlingen av förslaget i EU:s institutioner

EU:s konkurrenskraftsråd förde en första, kort allmän diskussion om förslaget till ramprogrammet Horisont 2020 i konkurrenskraftsrådet 5.—6.12.2011. Efter konkurrenskraftsrådets inofficiella möte 2.2.2012 förs i konkurrenskraftsrådet en diskussion om riktlinjerna 20.—21.2.2012.

Målet är att rådet ska anta en partiell allmän riktlinje (partial general approach) för ramprogrammet (exklusive budgeten och reglerna om deltagande) i konkurrenskraftsrådet 30.—31.5.2012. Under hösten 2012 syftar rådet till att anta en partiell allmän riktlinje för reglerna för deltagande, det särskilda programmet samt för Europeiska atomenergiorganisationens ramprogram. Målet är att samtliga beslut som gäller ramprogrammet Horisont 2020 ska antas före utgången av 2013, för att genomförandet av programmet ska kunna inledas vid början av 2014.

Rådets arbetsgrupp inledde behandlingen av förslaget till ramprogrammet Horisont 2020 i januari 2012.

Besluten om ramprogrammet Horisont 2020 är beroende av besluten om EU:s kommande budgetmar (2014—2020).

Europaparlamentet har inlett sin första genomläsning, som avses bli slutförd i november-december 2012. Föredragande av Europaparlamentets ITRE-utskotts (industri-frågor, forskning och energi) betänkande om ramprogrammet är Riera Madurell (S&D) och skuggföredragande Ehler (EPP), Johansson (ALDE) och Ford (ECR).

8 Statsrådets ståndpunkt

Programmets allmänna mål och struktur

Statsrådet förhåller sig positivt till uppsättningen förslag till ramprogrammet Horisont 2020. Enligt statsrådet är förslagen förenliga med Europa 2020-strategin och dess flaggskeppsinitiativ, speciellt flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen, och EU:s digitala agenda samt målen för hållbar utveckling. Genom att stödja forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet är det möjligt att stärka förutsättningarna för en hållbar eko-

nomisk tillväxt, sysselsättning och hela EU:s konkurrenskraft samt samhällsutvecklingen. En förutsättning är dock att resurserna riktas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt så att ett verkligt mervärde skapas i hela EU-området.

Statsrådet anser att den verksamhet som finansieras med bidrag från ramprogrammet för forskning och innovation ska basera sig på en högkvalitativ forsknings- och innovationsverksamhet. Parallellt med detta måste man betona verksamhetens inverkan på den ekonomiska och samhälleliga utvecklingen i Europa samt skapandet av ett europeiskt mervärde.

Statsrådet understöder sammanförandet av EU:s forsknings- och innovationsfinansiering i ett och samma program i syfte att öka verksamhetens effektivitet och förenkla förvaltningen. Statsrådet anser att den av kommissionen föreslagna strukturen med tre pelare kan understödjas. Prioriteringarna i ramprogrammets pelare stöder väl tillväxt, produktivitet, uppkomsten av ny kunskap och innovationer samt bemötandet av de största samhällsutmaningarna. Statsrådet understryker att växelverkan mellan de olika pelarna bör säkerställas och att de bör komplettera varandra.

Statsrådet anser att kommissionens förslag, enligt vilket programmet innehåller forsknings- och innovationsverksamhet som är dels forskar- och företagsdriven, dels utgår från samhällets utmaningar, är ett bra förslag. Prioriteringarna i programmet har enligt statsrådets mening huvudsakligen definierats på ett ändamålsenligt sätt och väsentliga faktorer i anslutning till konkurrenskraft och utmaningar har beaktats. Vissa detaljer i prioriteringarna bör enligt statsrådets mening ytterligare ses över. Enligt statsrådet är det viktigt att bevara en viss flexibilitet i fråga om såväl innehållet som instrumenten för genomförandet.

Statsrådet anser att kontakten mellan utbildnings-, forsknings- och innovationsverksamhet, dvs. kunskapstriangeln, är viktig. Synergierna mellan dessa verksamheter bör stärkas för att få till stånd en effektivare politik. Detta mål stöds bl.a. genom vidareutveckling av verksamheten vid Europeiska institutet för innovation och teknik.

Programmets pelare: vetenskaplig spetskompetens, industriellt ledarskap, samhällsutmaningar

Pelaren ”Vetenskaplig spetskompetens” är i huvudsak en bra helhet. Statsrådet understöder europeiska satsningar på högkvalitativ vetenskaplig grundforskning, framtida teknik, forskarnas utbildning och karriärutveckling samt utveckling av forskningsinfrastrukturerna. Statsrådet stöder förslaget om en minskning av antalet åtgärder (Marie Curie) för forskares utbildning och rörlighet. I fråga om det stöd som riktas till doktorsutbildning finns det skäl att betona universitetens högkvalitativa doktorsutbildningsprogram, som fungerar i aktiv växelverkan med det omgivande samhället och arbetslivet. I utvecklingen av forskningsinfrastrukturerna är det viktigt att betona genomförandet av färdplanen för europeiska forskningsinfrastrukturer (ESFRI).

Pelaren ”Industriellt ledarskap” är i huvudsak en bra helhet och dess mål kan understödjas. Europeiska högteknologiska företags investeringar i forskning och utveckling är i en nyckelställning för industrins konkurrenskraft. För att den industriella produktionen ska hållas kvar i Europa förutsätts ett allt mångsidigare och mer omfattande utnyttjande av kunskap och forskning samt en allt starkare koppling mellan industriåtgärderna och serviceverksamheten. Statsrådet anser det viktigt att via ramprogrammet stöds utvecklingen av bl.a. sådan teknik som är av central betydelse i strävan efter en koldioxidsnål kunskapsbaserad ekonomi, trygghet i samhället samt utveckling av den digitala ekonomin. I dessa åtgärder måste också betonas kombinationen av olika teknik. Även immateriell kunskap i kombination med teknik erbjuder nya möjligheter.

De sex utvalda utmaningarna inom pelaren ”Samhällsutmaningar” motsvarar rätt väl statsrådets uppfattning om de viktigaste utmaningarna, som det är nödvändigt att finna gemensamma svar på såväl på europeisk nivå som globalt. Inom dessa utmaningar och mellan dem behövs dock precisering. Just inom denna pelare är det speciellt viktigt att förena forskning och innovationer till en fun-

gerande helhet. För att samhällets och företagens innovationsförmåga ska kunna stärkas förutsätts en tät växelverkan mellan vetenskaplig forskning och praktisk verksamhet samt användarorienterade projekt. Att få till stånd nyttiga resultat inom de föreslagna områdena är speciellt utmanande och kräver en noggrann fortsatt beredning i fråga om genomförandesätten samt en koncentration av resurserna till den väsentligaste och med tanke på mervärdet mest fruktbara verksamheten. Genom behärskning av programhelheten bör överlappningar och skuggområden kunna undvikas.

Finansieringen av programmet

Statsrådet förhåller sig positivt till kommissionens förslag att öka forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhetens andel i EU:s budget. Beredningen av beslutet om EU:s budgetram för åren 2014–2020 pågår dock fortfarande och därför tar man ställning till den anslagsnivå som föreslagits för ramprogrammet Horisont 2020, i ett senare skede när Finland har intagit sin ståndpunkt till den totala nivån i ramförslaget.

Enligt statsrådets mening bör man i finansieringen finna en tillräcklig balans mellan grundforskning, konkurrensfrämjande forsknings- och innovationsverksamhet som stöder industrin samt politikforskning. Kommissionens förslag är i detta avseende en utgångspunkt i rätt riktning, men fördelningen av finansieringen bör när förhandlingarna framskrider ytterligare ses över i ljuset av programmets innehållsmässiga utveckling. Statsrådet anser att den finansiering som ur den totala budgeten för ramprogrammet har anvisats för forskningsinfrastrukturer är anspråkslös, eftersom EU-finansiering är särskilt viktig med tanke på de dyra forskningsinfrastrukturerna och möjliggörandet av internationell, gemensam användning.

Eftersom programmet är långvarigt är det dessutom viktigt att det finns tillräckligt med obundna medel i budgeten för nya och oförutsedda behov som uppkommer under programtiden.

Utnyttjande av resultaten samt innovationer

Statsrådet anser det vara bra att man genom ramprogrammet Horisont 2020 försöker stärka innovationsaspekten och att programmet omfattar alla viktiga faser i innovationsverksamheten. Detta tror man att ska främja utnyttjandet av forskningsresultaten samt produktifieringen och kommersialiseringen av innovationerna. Effektiviseringen av överföringen av kunskap och teknik samt utvecklingen av nya och innovativa metoder bör ytterligare stärkas och kravet på kundorientering understrykas. Statsrådet understryker också vikten av icke-tekniska och sociala innovationer samt tjänsteinnovationer i utvecklingen av produktiviteten och nya produkter och tjänster. Även medborgarnas och användarnas deltagande i innovationsverksamheten samt branschöverskridande samarbete och tvärvetenskaplighet borde understödjas bättre än vad som föreslagits. Statsrådet stöder kommissionens förslag om främjande av fri tillgång (open access) till forskningspublikationer och forskningsmaterial.

Internationellt samarbete

Statsrådet anser det viktigt att ramprogrammet Horisont 2020 är öppet för alla länders forskare och forskningsgrupper. För att forsknings- och innovationsverksamhetens kvalitet och effekter ska öka och det globala samarbetet stärkas bör EU:s samarbete med tredjeländer och tredje parter understödjas. Speciellt viktigt är samarbetet mellan de ledande länderna inom vetenskap och teknik samt med snabbt växande länder. För Finland är också bl.a. de arktiska områdena och Ryssland viktiga områden för internationellt samarbete. Internationellt samarbete är speciellt viktigt med tanke på stora globala samhällsutmaningar men också i allmänhet för utvecklingen av Europas konkurrenskraft. Samarbetet bör basera sig på ömsesidighet och det bör gagna bägge parter.

Företagens deltagande

För att ramprogrammet Horisont 2020 ska svara på de utmaningar som Europa står inför i fråga om hållbar tillväxt, förutsätts det att

företagen i högre grad deltar i programmet. I programmet betonas också i högre grad än tidigare innovationsverksamhet vid sidan av forskning. Statsrådet anser det därför vara viktigt att mer uppmärksamhet än tidigare ägnas åt företagens deltagande. Detta mål skulle kunna stödjas genom att sätta upp ett visst minimimål för den privata sektorns deltagande, t.ex. 35 procent av den totala programfinansieringen. För närvarande motsvarar företagens relativa andel av deltagandet i ramprogrammet för forskning inte deras totala satsningar på forsknings- och utvecklingsverksamhet i Europa.

Små och medelstora företag har en stor betydelse i forsknings- och innovationsverksamheten och speciellt eftersom de utnyttjar forskningsresultat och ger upphov till innovationer. Statsrådet stöder den av kommissionen föreslagna målandelen 15 procent för små och medelstora företag av finansieringen för två pelare i ramprogrammet Horisont 2020. Små och medelstora företags deltagande bör stödjas med olika medel. Det är viktigt att utöver de särskilda åtgärder som är avsedda för små och medelstora företag stödja dessa företags deltagande i konsortier som leds av stora företag och forskningsorganisationer.

Förenkling

Ramprogrammet Horisont 2020 måste kunna erbjuda fungerande finansierings- och samarbetsmodeller för företag, forskningsinstitut och högskolor. I statsrådet är man nöjd med kommissionens ambition att förenkla förvaltningen och genomförandet av ramprogrammet. De åtgärder som kommissionen har föreslagit kan enligt statsrådet i regel understödjas och anses vara lovande. Kommissionens förslag om harmonisering av finansieringsvillkoren och vissa detaljer i förslaget kräver dock noggrannare övervägande och statsrådets ställningstaganden för deras vidkommande kommer att preciseras när rådets arbetsgruppsarbete framskrider. Statsrådet förhåller sig avvaktande till kommissionens förslag om ersättning av de indirekta kostnaderna genom en fast procentandel av de direkta kostnaderna. Detta skulle innebära att man avstod från den totalkostnadsmodell

som i Finland tillämpas på offentlig forskningsfinansiering.

Enligt statsrådets mening bör målet vara en betydande förenkling för deltagarna i ramprogramprojekten. En förenkling av förvaltningen och genomförandet av ramprogrammet är av central betydelse, för uppnåendet av målen för programmet och programmets attraktivitet. De ändringar i förslaget som gäller en förenkling av förvaltningen och inriktningen av kontrollen på grundval av riskbedömning går i rätt riktning och kan understödjas. Målet bör vara att behandlingen av projekten förtydligas, förenklas och märkbart försnabbas.

Statsrådet förhåller sig positivt till kommissionens förslag till ändringar av genomförandeinstrumenten, som innebär att man försöker förtydliga och förenkla antalet genomförandeinstrument och utarbetandet av instrument. Vissa genomförandeinstrument, som t.ex. det koncept som baserar sig på offentliga aktörers gemensamma programplanering, konceptet europeiskt innovationspartnerskap liksom också projekt som baserar sig på offentlig-privata partnerskap är i huvudsak verksamhetsformer som kan understödjas också i fortsättningen. Genomförandeinstrumenten bör dock utvecklas och bristerna avhjälpas utifrån de erfarenheter som gjorts.

Enligt statsrådet kräver de föreslagna nya innovativa finansieringsinstrumenten ytterligare utredningar. Införandet av eventuella nya finansieringsinstrument får inte leda till att riskerna överförs från den privata sektorn till unionens budget eller till att den privata finansieringen åsidosätts. Finansieringsinstrumenten får inte heller försvåra ansvarsförhållandena och genomsynligheten i användningen av finansieringen.

Statsrådet understöder kommissionens förslag om främjande av jämställdheten mellan könen i de åtgärder som ingår i ramprogrammet.

Arbetsfördelningen mellan forsknings- och innovationsåtgärderna och sammanhållningsåtgärderna

Statsrådet understöder det att strukturfondsmedlen i allt högre grad riktas till

forsknings- och innovationsverksamhet som stöder konkurrenskraften samt till att stärka innovationsmiljöerna i Europa. Statsrådet understöder kommissionens förslag som förtydligar arbetsfördelningen mellan ramprogrammet Horisont 2020 och strukturfonderna. Enligt förslaget stöds utökandet av regionernas forsknings- och innovationskapacitet genom sammanhållningspolitiska åtgärder. Med hjälp av ramprogrammet stöds igen de mest högkvalitativa forsknings- och innovationsprojekten utan att deras geografiska fördelning beaktas.

Det gemensamma forskningscentrumet

Kommissionen föreslår att det gemensamma forskningscentrumets (JRC) ställning ytterligare stärks som ett forskningsbaserat stöd till unionens beslutsfattande. Statsrådet anser det viktigt att det gemensamma forskningscentrumets kompetens i egenskap av vetenskapligt forskningsinstitut utvärderas utifrån allmänt tillämpade kriterier. Till stöd för politiken och beslutsfattandet bör alltid tas fram bästa tillgängliga kunskap. I det avseendet ska JRC inte ha någon särställning i jämförelse med andra forskningsorganisationer.

Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) forsknings- och utbildningsprogram (2014—2018)

Statsrådet förhåller sig positivt till kommissionens förslag till forsknings- och utbildningsprogram på kärnenergiområdet. Forskningen på kärnenergiområdet är viktig för såväl sektorns egen utvecklingsverksamhet som kopplingarna till EU-politikens riktlinjer och mål. Enligt statsrådet bör Euratoms forsknings- och utbildningsprogram stödja uppnåendet av målen för Europas energiforskningspolitik, speciellt den europeiska strategiska planen för energiteknik (SET-planen) och målen för Europa 2020-strategin. Programmet ska också stödja en förbättring av den europeiska industrins och forskningens konkurrenskraft samt stärka unionens vetenskapliga och tekniska grund på detta område.

Statsrådet stöder de av kommissionen föreslagna innehållsmässiga prioriteringarna i programmet, enligt vilka de föreslagna forsknings- och innovationsåtgärderna har som mål att öka kärnsäkerheten, förbättra strålskyddet och bidra till den långsiktiga utfasningen av fossila bränslen från energisystemet på ett tryggt, effektivt och säkert sätt. I all forskning är det viktigt att beakta också lärdomarna från bl.a. kärnkraftsolyckan i Fukushima och verktyg bör utvecklas för han-

tering av säkerhetsrisker som beror på bl.a. naturförhållanden.

Statsrådet anser att programmet bör främja europeisk spetskompetens och skapa ett genuint europeiskt mervärde. Därför är det viktigt att upprätthålla dessa program, inom vars ramar forskningsåtgärderna i medlemsstaterna främjas och samordnas i syfte att maximera EU:s mervärde. Det är också nödvändigt att satsa tillräckligt på utbildning, kompetens och kunskapsledning inom kärnenergiområdet.